

O'TKIR LEYKOZ KASALLIGIDA KLINIK VA MORFOLOGIK

O'ZGARISHLARNI TAHLIL QILISH

Assistenti Satullayeva Aziza Nietulla kizi

Dotsent PhD Fazilova Sharifa Mirhamidovna

Qoraqolpoq Tibbiyot instituti Ichki kasalliklar pripidevtikasi kafedrası

O'tkir leykemiya (O'L) — suyak iligining o'sma kasalligi bo'lib, xalq orasida ko'pincha “qon saratoni” deb ataladi. Bu kasallik tabiiy kechish jarayonida ko'pincha o'lim bilan yakunlanadi. Malign neoplazmalar va o'sma rivojlanishiga moyillik hujayra bo'linishi, hujayra apoptozi va DNK eksizyonini ta'mirlashni nazorat qiluvchi genlarning allel variantlari bilan bog'liq bo'ladi. O'tkir leykemiyaning miyeloid va limfoid shakllari orasidagi o'rtacha nisbat 6:1 ni tashkil qiladi. 40 yoshdan oshgan kattalar orasida holatlarning 80 foizi miyeloid shaklga to'g'ri kelsa, bolalarda 80–90 foiz holatlar limfoid shakl bilan tavsiflanadi.

O'tkir leykemiya turli xil klinik ko'rinishlarga ega bo'lib, ularning og'irligi bemorning umumiy ahvoli va kasallikning kechish darajasini belgilaydi.

Maqsad

O'tkir limfoblastik leykemiya (O'LL) sharoitida onkogenlarning funksional mutatsiyalarini, ularning klinik ko'rsatkichlarga va morfologik o'zgarishlariga ta'sirini hamda uchrash chastotalarini o'rganish.

Materiallar va usullar

Tadqiqot Respublika ixtisoslashtirilgan Gematologiya ilmiy-amaliy tibbiyot markazining (RIGIATM, Toshkent shahri) maslahat klinikasiga murojaat qilgan bemorlar asosida olib borildi. Umumiy hisobda 100 nafar bemor qabul qilindi, shuningdek, O'LL tashxisi qo'yilgan 200 nafar bemorda chuqurlashtirilgan ekspertiza o'tkazildi. Tadqiqotda quyidagi asosiy metodlar qo'llanildi: Klinik usullar, laboratoriya usullari — suyak iligining morfologik tekshiruvi, molekulyar-genetik tahlillar, sitogenetik tadqiqotlar, statistik tahlil — olingan natijalarni matematik jihatdan qayta ishlash va ularning ishonchliligini aniqlash.

Natijalar

O'tkir limfoblastik leykemiya kasalliklarining rivojlanishi va klinik ko'rinishlarning o'zgarishi uchun patogenetik mexanizmlarning shakllanishini chuqurroq tushunishga yordam beradigan olingan ma'lumotlar kuzatuv davri oshishi bilan kuchaydi. O'tkir limfoblastik leykemiya belgilari odatda tashxis qo'yilgandan bir necha kun yoki hafta oldin paydo bo'ladi. Eng keng tarqalgan alomatlar kamqonlikning keyingi rivojlanishi bilan buzilgan gematopoez bilan bog'liq bo'lib, u o'zini namoyon qilishi mumkin jismoniy mashqlar paytida charchoq, zaiflik, oqarib ketish, zaiflashish, nafas qisilishi, taxikardiya va jismoniy ko'krak og'rig'i. Trombositopeniya shilliq pardalarda qon ketishiga, kichik ko'kraklarning paydo bo'lishiga, punktat qon ketishiga - gemorragik toshmalarga, burun qonashlariga, tish qonlariga va og'ir hayz ketishiga olib kelishi mumkin.

Gematuriya va oshqozon-ichak qon ketishi kamdan-kam uchraydi. Bemorlarda intrakranial yoki qorin ichi gematomalarni o'z ichiga olgan o'z-o'zidan qon ketishi mumkin va granulositopeniya yoki neytropeniya infeksiyalarni, shu jumladan bakterial, qo'ziqorin va virusli etiologiyani rivojlanish xavfi yuqori bo'lishi mumkin. Bemorlar isitma va og'ir va / yoki takroriy infeksiya bilan murojaat qilishi mumkin. O'tkir leykemiya tashxisi ikki bosqichdan iborat. Birinchi bosqich suyak iligi punktatiidagi pishmagan (blast) hujayralarni aniqlashdir. Agar ularning soni namunadagi barcha yadro hujayralarining 20% dan oshsa, bemorda o'tkir leykemiya bo'ladi, aks holda "o'tkir leykemiya" tashxisi chiqarib tashlanadi. Ikkinchi bosqich - aniqlangan blast hujayralarining u yoki bu leykotsitlar pastki tipiga mansubligini aniqlash va ularning kamolot darajasini aniqlash. Blast hujayralari xususiyatiga qarab o'tkir leykemiyalar quyidagilarga bo'linadi: limfoblastik. O'rganilgan ma'lumotlar kasallikning rivojlanishini o'z vaqtida va aniq tashxis qo'yish va prognozga yordam berishga, shu bilan mos ravishda mumkin bo'lgan ulkan asoratlarning oldini olish, kasalliklarni davolash samaradorligini oshiradi va bemorlarning hayoti sifatini oshiradi, bu esa amaliy sog'liqni saqlash uchun iqtisodiy ta'sirni belgilaydi.

E CONF SERIES

International Conference on Multidisciplinary Sciences and Educational Practices

Hosted online from Rome, Italy

Website: econferences.com

27th October, 2025

Xulosa

Shu bilan birga, gematologik ko'rsatkichlarni jadal monitoring o'tkazish o'tkir shish liziz sindromini oldini olish uchun o'simtga qarshi terapiyani qo'llab-quvvatlaydi va bemorlarni bemorlarni boshqarishning optimal taktikasini ishlab chiqishga yordam beradi va o' tkir leykemiya rivojlanishining sitogenetik va molekulyar-genetik xususiyatlarini aniqlash imkonini beradi.